

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2015-233
Den 4. maj 2015

Rådsmøde (udenrigsanliggender inkl. forsvar) den 18. maj 2015

SAMLENOTAT

4. Møllmøsten2

4. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemstlige fredsproces i lyset af de suspenderede fredsforhandlinger mellem Israel og Palæstina, resultatet af det israelske parlamentsvalg og den seneste udvikling i regionen, herunder situationen vedrørende Gaza og de seneste israelske udmeldinger om bosættelsesaktiviteter.

2. Baggrund

Den 17. marts 2015 gennemførtes der valg til det israelske parlament. Vinder blev premierminister Netanyahu's parti, Likud, der fik 30 ud af Knessets 120 mandater. Præsident Rivlin gav den 25. marts formelt Netanyahu mandat til at forsøge at danne den næste regering. Traditionelt er dannelsen af regeringskoalitioner i Israel en langvarig proces. Den endelige frist for dannelsen af den nye regering er den 6. maj 2015.

Premierminister Netanyahu lagde under valgkampen ved flere lejligheder afstand til tidligere udtalelser, hvori han har tilsluttet sig målet om en to-statsløsning. Netanyahus retorik under valgkampen er blevet mødt med skarpe reaktioner fra Det Hvide Hus, herunder præsident Obama, som har slået fast, at to-statsløsningen er den bedste vej frem. I en briefing af FN's Sikkerhedsråd den 21. april opfordrede FN-generalsekretæren desuden Israels kommende regering til at genbekræfte sit engagement i at opnå en to-statsløsning.

Den høje repræsentant Mogherini lykønskede efter valget Netanyahu med valgsejren og understregede i en telefonsamtale behovet for at genoptage fredsforhandlingerne med det formål at opnå en omfattende fredsaftale baseret på en to-statsløsning.

Israel og Palæstina nåede den 19. april 2015 til enighed om betingelserne for, at Israel udbetaler toldindtægter, som man opkræver på vegne af Palæstina. Israel besluttede i begyndelsen af januar 2015 at indefryse disse løbende overførsler som reaktion på Palæstinas beslutning om at tilslutte sig Den Internationale Straffedomstol (ICC).

Situation i og vedrørende Gaza er fortsat uløst, og den humanitære situation er meget kritisk. En forudsætning for en stabil og fungerende økonomi i Gaza er, at blokaden ophører. I den sammenhæng er det væsentligt, at de omgivende politiske faktorer kommer på plads. Der er behov for en holdbar våbenhvileaftale mellem Israel og Hamas efter konflikten sidste sommer. Der er tillige behov for, at det palæstinensiske selvstyre gradvist overtager regeringsfunktionerne i Gaza, herunder på sikkerhedsområdet og ved passagederne ind og ud af Gaza.

Den israelske beslutning om den 27. april 2015 at sende opførelse af nye boligheder i bosættelser i Østjerusalem i offentligt udbud er den første udbudsrunde i Østjerusalem siden juni 2014. Beslutningen markerer en bekymrende udvikling og styrker ikke det internationale samfunds forhåbninger om en snarlig genoptagelse af fredsforhandlinger mellem Israel og Palæstina.

16 EU-udenrigsministre har i et brev af 13. april 2015 til den høje repræsentant for udenrigsansliggender, Federica Mogherini, opfordret til, at udarbejdelsen af fælles EU-retningslinjer for mærkning af varer fra israelske bosættelser på palæstinensisk territorium gennemføres i tråd med det initiativ, som den høje repræsentants forgænger tog i 2013. Danmark har siden 2012 haft en national mærkningsordning og er blandt underskriverne af opfordringen.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling, herunder hvorledes EU sammen med USA bedst kan støtte fredsprocessen fremadrettet i lyset af den spændte situation.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag. Såfremt der på længere sigt skulle blive tale om fælles EU-retningslinjer for mærkning af bosættelsesvarer, vurderes dette ikke at ville have konsekvenser for erhvervslivet. Dette vil dog afhænge af den endelige udformning af sådanne EU-retningslinjer.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed USA. Målet med EU's bestræbelser er overordnet at understøtte mulighederne for en snarlig genoptagelse af fredsforhandlingerne med henblik på realiseringen af en to-stats-løsning. Det er vigtigt, at der kommer et perspektiv for alle parter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg på mødet den 14. november 2014 til orientering.